

Verslag van de openbare vergadering van de commissie Stad en Ruimte, gehouden op donderdagmiddag 4 december 2014 in de raadzaal te Utrecht.

Aanwezig: de voorzitter, dhr. P. Zwanenberg, de wethouder Verkeer en Mobiliteit, Duurzaamheid, Milieu, mw. L. van Hooijdonk, de wethouder Werk en inkomen, Jeugdzorg, Volksgezondheid, Stationsgebied, Wijk Leidsche Rijn, Wijk Noordoost, dhr. V. Everhardt, de wethouder Welzijn, Zorg en maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wijkgericht werken en participatie, Cultuur, Wijk Noordwest, mw. M. Jongerius, de wethouder Organisatievernieuwing, Publieksdienstverlening, Openbare ruimte en groen, Grondzaken, Leidsche Rijn, Erfgoed en monumenten, Wijk Vleuten-De Meern, Wijk Binnenstad, dhr. K. Geldof, de leden, mw. F.M. Arissen (PvdD), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. P. van Corler (GroenLinks), mw. E. van Esch (Partij voor de Dieren), dhr. B. Fokke (D66), mw. M. Haage (PvdA), mw. A. Knip (D66), dhr. S. Menke (Student en Starter), mw. J. Inkelaar (ChristenUnie), dhr. B. Işik (PvdA), mw. B. Paardekooper (GroenLinks), dhr. R. Post (PvdA), dhr. A.G. van Schie (VVD), dhr. T. Schipper (SP), dhr. M. Sienot (D66), mw. J. Uringa (ChristenUnie), dhr. S. de Vries (GroenLinks), dhr. S. van Waveren (CDA), dhr. T. Weistra (GroenLinks), de commissiegriffier, dhr. F. Lith.

Voorts aanwezig enkele medewerkers en enkele toehoorders op de tribune.

Afwezig:

Verslag: mw. D. Muda

INHOUD VAN DIT VERSLAG

	pagina
1. Opening en mededelingen	1
2. Schriftelijke vragen inzake Zomerkriebels festival Gagelbos Utrecht	1
3. Commissiebrief Milieuzone personen- en bestelauto's	8
4.a. Raadsbrief TivoliVredenburg	11
4.b. Raadsbrief Subsidie 2015 TivoliVredenburg	11

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de gecombineerde vergadering van de commissies Mens en Samenleving en Stad en Ruimte om 14.00 uur. Oorspronkelijk stond er voor vandaag maar één agendapunt gepland, maar door tijdsgebrek tijdens de commissievergadering Stad en Ruimte van vorige week zijn er twee agendapunten doorgeschoven naar vandaag: agendapunt 2 en 3. De agenda wordt vastgesteld. Er zijn geen berichten van verhindering ontvangen.

2. Schriftelijke vragen inzake Zomerkriebels festival Gagelbos Utrecht

De voorzitter brengt in herinnering dat dit punt geagendeerd is door de Partij voor de Dieren, mede namens ChristenUnie, D66, GroenLinks en PvdA. Hij geeft het woord aan mevrouw Arissen. Hij gaat ervan uit dat de vergadering daartegen geen bezwaar heeft. De fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren is namelijk ook aanwezig en volgens de regels mag een fractiemedewerker dan niet het woord voeren. Hij constateert dat er instemmend geknikt wordt op zijn voorstel.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) brengt in herinnering dat de Partij voor de Dieren op 9 juli 2014 schriftelijke vragen heeft gesteld naar aanleiding van het festival Zomerkriebels dat op 5 juli gehouden werd in het Gagelbos. Daarnaast dienden de Natuur- en Milieugroep Overvecht, de wijkraad Overvecht en het Bewonersplatform Overvecht een bezwaarschrift in. De Partij voor de Dieren vindt in het algemeen dat grootschalige evenementen niet thuishoren in parken en natuurgebieden, en zeker niet in beschermd natuurgebied.

De heer Van Schie (VVD) vraagt waar dergelijke evenementen dan wel gehouden kunnen worden.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) antwoordt dat de Partij voor de Dieren denkt aan de polder Ruigenhoek. Zij komt daar later in haar bijdrage op terug. Zomerkriebels had meer ruimte nodig dan de recreatiezone in het Gagelbos biedt. Staatsbosbeheer heeft toestemming gegeven om ook een stukje van het beschermde deel, onderdeel van de

Ecologische Hoofdstructuur (EHS), te gebruiken. De recreatiezone in het Gagelbos is nadrukkelijk bestemd voor extensieve recreatie, wat niet te rijmen is met de omvang van Zomerkriebels. Staatsbosbeheer krijgt geen subsidie meer van het Rijk. Volgens de Partij voor de Dieren is het echter niet de bedoeling dat dat gecompenseerd wordt door het toestaan van festivals in beschermd natuurgebied. Het festival heeft tot forse natuurschade geleid. De Partij voor de Dieren wil voorkomen dat dit nogmaals gebeurt. De impact van een dergelijk festival op de natuur is veel te groot.

De heer Menke (Student en Starter) weet dat er bij Zomerkriebels een aantal dingen fout gegaan is. Dat is vervelend, maar voor Student en Starter geen reden voor een dergelijk verstrekkende conclusie.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) geeft toe dat er sprake is geweest van communicatieproblemen, maar de Partij voor de Dieren heeft nog een aantal andere bezwaren tegen dit evenement. Zomerkriebels heeft een veel te grote impact op de fauna en de waardevolle vegetatie. De Natuur- en Milieugroep Overvecht waarschuwt voor onherstelbare schade als het festival nog een keer in dit gebied gehouden wordt. In het antwoord op de schriftelijk vragen staat dat Zomerkriebels dit jaar een incidentele vergunning heeft gekregen, maar dat de wethouder niet kan toezeggen dat het bij deze ene keer blijft. In artikel 537.2 sub c van de APV staat echter dat de vergunning geweigerd kan worden indien de aard van het evenement zich niet verdraagt met het karakter of de bestemming van de locatie. De Partij voor de Dieren ziet hierin een mogelijkheid om een vergunning voor een evenement als Zomerkriebels in het Gagelbos te weigeren. Spreekster vraagt of de wethouder het daarmee eens is. De Partij voor de Dieren vraagt nogmaals met klem aan de wethouder om geen vergunning meer te verlenen voor grootschalige evenementen als Zomerkriebels in het Gagelbos of andere natuurgebieden of parken. De Partij voor de Dieren denkt dat de nabijgelegen polder Ruigenhoek een goed alternatief is.

De heer Menke (Student en Starter) hoort mevrouw Arissen enerzijds zeggen dat er geen probleem is, als de geldende regelgeving goed toegepast wordt, maar anderzijds dat zij grote evenementen helemaal geen vergunning meer wil geven. Hij vraagt of dat klopt.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) antwoordt dat het recreatieterrein in het Gagelbos hoe dan ook alleen bestemd is voor extensief gebruik. Dit festival maakte veel te intensief gebruik van dit gebied. Bovendien heeft Staatsbosbeheer ook nog eens toestemming gegeven om de helft van het festival te laten plaatsvinden in een gebied dat onder de EHS valt.

De heer Van Schie (VVD) heeft begrepen dat niet de helft, maar een klein stukje van het festival gebruikgemaakt heeft van een weiland, dat als transportgebied dient voor de ecologische verbinding. Bovendien blijkt uit de beantwoording van de schriftelijke vragen dat het bestemmingsplan wel degelijk de mogelijkheid geeft om daar een evenement te organiseren. Hij vraagt om een reactie van de Partij voor de Dieren daarop.

De heer Isik (PvdA) denkt dat deze affaire voor de hele raad aanleiding zou kunnen zijn om kaders te gaan stellen om te kunnen beoordelen welke evenementen passend zijn voor bepaalde gebieden. Hij wil niet alleen uitgaan van het bestemmingsplan. Hij vraagt of de VVD zich zou kunnen vinden in dat idee.

De heer Van Schie (VVD) antwoordt dat de VVD geen voorstander is van nieuwe regels en kaders, maar juist pleit voor maatwerk in dit soort gevallen. Naar aanleiding van de ongelukkige samenloop van omstandigheden bij Zomerkriebels concludeert hij dat in overleg met de organisatie maatregelen genomen moeten worden om de natuurwaarden zo goed mogelijk te beschermen, maar die het toch mogelijk maken om grote aantallen bezoeken te ontvangen.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) komt terug op de opmerking van de heer Van Schie die zegt dat het om een weiland ging. Het is echter wel EHS-gebied met waardevolle weidevogels, vlinders en bijzondere planten en bloemen.

De heer Van Schie (VVD) kan de waarde van de verschillende groeisels niet beoordelen, maar hij gaat ervan uit dat Staatsbosbeheer dat bij uitstek wel kan. Staatsbosbeheer heeft in samenspraak met de organisatie gekozen voor dit model. Hij vraagt de Partij voor de Dieren om vertrouwen te hebben in Staatsbosbeheer als natuurbeheerder.

Mevrouw Paardekooper (GroenLinks) hoort de heer Van Schie enerzijds zeggen dat Staatsbosbeheer voldoende geëquipeerd is om een inschatting te maken, maar anderzijds dat er het een en ander moet worden verbeterd. Spreekster is benieuwd naar de concrete vormgeving van die verbetering.

5

De heer Işik (PvdA) voegt daaraan toe dat de Natuur- en Milieugroep Overvecht, ook een deskundige groep, een kritische zienswijze heeft ingediend. Hij vraagt of de gemeente het advies van die organisatie naast zich neer moet leggen.

10 **De heer Van Schie** (VVD) zegt tegen mevrouw Paardekooper dat de beheerder van een terrein in het algemeen goede afspraken moet maken met de gebruikers ervan. Dat geldt ook voor deze situatie. Staatsbosbeheer moet er vertrouwen in hebben dat de eventuele schade na afloop weer hersteld kan worden. Als grasland beschadigd raakt door intensief gebruik, dan is niet direct de natuurwaarde onherstelbaar verloren. Wat de VVD betreft is een randvoorwaarde dat na afloop de rommel wordt opgeruimd en de schade wordt hersteld.

15

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) vraagt aan de heer Van Schie hoe snel de natuur volgens hem herstelt na een dergelijk festival.

20 **De heer Schipper** (SP) wijst erop dat in de afgelopen tweeënhalve jaar vier keer schriftelijke vragen zijn gesteld over vier verschillende festivals met steeds dezelfde klachten. Hij is het met de heer Van Schie eens dat het terrein na afloop netjes opgeruimd moet worden, maar dat gebeurt dus niet. Hij pleit ervoor om strakker te sturen op het beheer omdat de natuur voor langere tijd vernield wordt.

25 **Mevrouw Arissen** (Partij voor de Dieren) vindt het bijzonder dat de heer Van Schie eerst zegt dat hij de natuurwaarde van een stuk grasland niet kan inschatten, maar even later wel zeker weet dat het zich weer volledig herstelt. Uit onderzoek is gebleken dat dat niet het geval is als dezelfde plek meerdere malen zo intensief gebruikt wordt. Spreekster vraagt of de heer Van Schie de Natuur- en Milieugroep Overvecht geen goede bron van informatie vindt. Die groep zegt dat de natuur onherstelbaar beschadigd wordt als dit nogmaals plaatsvindt.

30

De heer Van Schie (VVD) vindt dat Staatsbosbeheer in het algemeen goed kan beoordelen wat wel of niet kan op hun eigen terreinen. Staatsbosbeheer zal ongetwijfeld een volgende keer betere afspraken maken. Het terrein is niet van de gemeente, maar van Staatsbosbeheer, en die moet daarover dus beslissen. Hij raadt de Partij voor de Dieren aan om te vertrouwen op de veerkracht van de natuur.

35

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) zegt in de richting van de VVD dat de Partij voor de Dieren uitgaat van het voorzorgsprincipe, zeker voor de EHS.

40 Om dit soort vernielingen van de natuur in de nabije toekomst te voorkomen, stelt de Partij voor de Dieren voor om het vergunningstelsel zo aan te passen dat het juridisch mogelijk is om vergunningaanvragen voor dit soort festivals en grootschalige evenementen te weigeren voor beschermde natuurgebieden en parken. Spreekster vraagt om een reactie van de wethouder.

45 **Mevrouw Uringa** (ChristenUnie) voegt eraan toe dat dit ook voor de ChristenUnie een groot punt van zorg is. De ChristenUnie had al een motie voorbereid; hopelijk leidt dit debat tot dezelfde uitkomst. Spreekster constateert dat drie weken na het festival de natuur nog geen enkel herstel liet zien. Bovendien is tijdens het festival een geluidsbelasting gemeten ver boven het toegelaten niveau in de EHS en stiltegebied. Ook bij het podium lag het geluidsniveau ver boven de norm. Er zijn dus blijkbaar grote fouten gemaakt. In dat verband wijst de ChristenUnie op de gedeelde verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer, de provincie, de gemeente en de Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De vraag is echter wie de eindverantwoordelijkheid draagt. Spreekster vraagt om een reactie van de wethouder. Voor de ChristenUnie is deze polder een belangrijk natuurgebied en het zou spijtig zijn als door een evenement van enkele dagen de polder voor een aantal weken vernield zou zijn. Spreekster vraagt de wethouder hoe hij daarmee wil omgaan in het vervolg.

50

55

Mevrouw Paardekooper (GroenLinks) benadrukt dat GroenLinks voorstander is van een goede verdeling van evenementen over alle parken en recreatiegebieden en wil niet aansturen op een verbod in één bepaald gebied. Dit soort evenementen zou echter alleen gehouden moeten worden, als in de vergunningverlening rekening gehouden wordt met de omgeving en er voor, tijdens en na het

60

evenement gehandhaafd wordt. In het antwoord op de schriftelijke vragen staat dat Zomerkriebels aan alle regels voldeed, maar uit de foto's van de Natuur- en Milieugroep Overvecht blijkt dat vrachtauto's veel naast de rijplaten hebben gereden.

Een belangrijk punt is ook de afstemming met de provincie in verband met het nabijgelegen stiltegebied en de EHS. In het stiltegebied zijn de geluidsnormen wel degelijk overschreden. De gedeputeerde, de heer Krol, heeft in antwoord op mondelinge vragen van Provinciale Staten meegedeeld dat de geluidsbelasting in het stiltegebied ruim boven de norm was, namelijk 80 dB terwijl 35 dB is toegestaan.

GroenLinks heeft twee vragen aan de wethouder:

1. De gedeputeerde stelt dat de gemeente in de evenementenvergunning geen rekeningen heeft gehouden met het stilgebied en de daarvoor geldende geluidsnormen. Klopt dat?
2. De gedeputeerde heeft meerdere malen aan de gemeente verzocht om de effecten van het festival op de natuur en het stiltegebied te evalueren. Is dit gebeurd? Zo ja, kan de commissie de resultaten daarvan ontvangen?

GroenLinks vindt in het algemeen dat aannemers, ondernemers, festivals en evenementen die gebruikmaken van de publieke ruimte te vaak de ruimte slordig achterlaten. Men gaat vaak ruw om met de openbare ruimte en het groen. GroenLinks heeft eerder vragen gesteld over opslag in het groen, met name in de binnenstad. De wethouder heeft toegegeven dat de gemeente beter moet afstemmen en handhaven. Ook bij het festival Zomerkriebels zijn het belang van groen en de openbare ruimte en het handhavingsproces onvoldoende meegenomen. Spreekster vraagt of de wethouder kan toezeggen dat dit wordt verbeterd en of hij kan aangeven hoe hij dat ter hand gaat nemen.

De heer Sienot (D66) verklaart dat D66 vindt dat Utrecht geen Park De Hoge Veluwe is en dat festivals de ruimte verdienen, hoewel vergunningen zorgvuldig verstrekt moeten worden en er gehandhaafd moet worden op naleving van de afspraken. Recreatie en natuur moeten met elkaar in evenwicht gehouden worden. Het college noemt de ecologische schade in het Gagelbos een incident, maar het is niet de eerste keer dat het misgaat. Verbetering begint met inzicht. Spreker vraagt zich af wat de ongelukkige samenloop van omstandigheden is waarover het college spreekt in de brief.

De heer Işik (PvdA) vraagt wat volgens D66 het inzicht had moeten zijn.

De heer Sienot (D66) is juist benieuwd naar het antwoord van de wethouder. D66 zegt dat verbetering begint met inzicht. Een ongelukkige samenloop van omstandigheden betekent dat het college blijkbaar niet precies weet hoe het zit. Dat is jammer, want dan kan het een volgende keer weer gebeuren.

De heer Işik (PvdA) wil graag horen wat volgens D66 het benodigde inzicht is.

De heer Sienot (D66) antwoordt dat er op papier afspraken zijn gemaakt die in de praktijk moeten worden uitgevoerd. Foto's laten duidelijk zien dat dat niet gelukt is. Spreker wil graag weten in hoeverre er bij het verstrekken van de vergunning rekening gehouden is met het nabijgelegen stiltegebied.

De voorzitter maant de heer Sienot om niet in herhaling te vervallen omwille van de tijd.

De heer Sienot (D66) benadrukt dat voor D66 belangrijk is dat vergunningen zorgvuldig verleend worden en dat daarbij bestaande afspraken, ook met buurgebieden, in acht worden genomen. Tot slot wil hij weten wat het resultaat is van het overleg met Staatsbosbeheer en of de aangerichte schade tijdelijk is.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) vraagt wat D66 verstaat onder het zorgvuldig verlenen van vergunningen.

De heer Sienot (D66) antwoordt dat bij de vergunningverlening voor dit festival onvoldoende rekening is gehouden met het nabijgelegen stiltegebied, waarvoor bestaande afspraken gelden.

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) vraagt of de heer Sienot ook vindt dat de gemeente de organisatie die zelf verantwoordelijk is voor het aanvragen van de ontheffing in het kader van de Flora- en

faunawet daarop zou moeten wijzen. Zij vraagt of hij vindt dat de gemeente de eindverantwoordelijkheid voor haar rekening zou moeten nemen.

5 **De heer Sienot** (D66) antwoordt dat de vergunning door de gemeente wordt verleend en dat daarmee alle bestaande afspraken in acht moeten worden genomen.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) vraagt of D66 vindt dat Zomerkriebels in het vervolg gewoon een vergunning kan krijgen, mits de geluidsnormen in acht genomen worden.

10 **De heer Sienot** (D66) beaamt dat, maar voegt eraan toe dat ook afspraken over de ecologische waarden gerespecteerd moeten worden.

15 **De heer Işik** (PvdA) heeft al laten merken dat de PvdA vindt dat de gemeente terughoudend zou moeten zijn met evenementen in beschermd natuurgebied. De PvdA heeft behoefte aan kaders voor de verschillende parken en gebieden om te kunnen toetsen welke evenementen waar gehouden kunnen worden. Spreker vraagt of de wethouder bereid is om maatwerk te leveren en kaders voor te leggen aan de raad. Hij vraagt of de wethouder bereid is om toe te zeggen dat bij het opstellen van die kaders alle belanghebbenden worden betrokken. In de beantwoording van de schriftelijke vragen geeft het college aan dat de Natuur- en Milieugroep Overvecht, de wijkraad Overvecht en het
20 bewonersplatform Overvecht zienswijzen hebben ingediend. Spreker gaat ervan uit dat het college nog eens extra goed gekeken heeft toen er zo veel zienswijzen werden ingediend.

De heer Van Schie (VVD) brengt daartegenin dat er ook 10.000 bezoekers waren die het festival wel waardeerden. Hij vraagt hoe de heer Işik het belang van die bezoekers denkt mee te wegen.

25 **De heer Işik** (PvdA) heeft al gezegd dat de PvdA pleit voor terughoudendheid ten opzichte van grootschalige evenementen en maatwerk bij de vergunningverlening. De gemeente zou moeten leren van deze casus. Spreker pleit er nogmaals voor dat het college kaders stelt voor de verschillende gebieden.

30 **De heer Van Schie** (VVD) wijst erop dat op dit moment voor elke vergunningaanvraag voor een festival maatwerk wordt geleverd. Er wordt intensief overlegd met alle betrokken partijen. Kaders betekenen echter minder ruimte voor maatwerk.

35 **De heer Işik** (PvdA) antwoordt dat in dit geval geen rekening is gehouden met het stiltegebied. Er is dus geen maatwerk geleverd.

De voorzitter wil graag tot een afronding komen.

40 **Mevrouw Arissen** (Partij voor de Dieren) verklaart dat de Partij voor de Dieren zeker weet dat die 10.000 bezoekers het ook goed hadden gevonden als het festival een stukje verderop was gehouden, in de polder Ruigenhoek. In de APV staan weigeringsgronden opgesomd. Als die niet van toepassing zijn, dan kan een vergunning niet geweigerd worden. In die zin is maatwerk dus niet mogelijk.

45 **De heer Van Schie** (VVD) verklaart dat de VVD het juist van belang vindt dat dit soort festivals gehouden kan worden, zeker in gebieden waar Staatsbosbeheer de recreatie wil promoten. De VVD deelt de mening van de Partij voor de Dieren niet dat maatwerk niet mogelijk is. Spreker weet uit ervaring dat de gemeente heel intensief meekijkt naar de mogelijkheden. Hij denkt dat dit heel lastig in regels te vatten is, want ieder festival is anders. Hij is tevreden over de manier waarop het nu is ingericht.
50

De heer Menke (Student en Starter) denkt dat het belang van festivals voor Utrecht buiten kijf staat. Hij hoort verschillende partijen zeggen dat de kaders eigenlijk wel goed zijn, maar dat die niet altijd nageleefd worden. Dat zijn twee verschillende dingen. Spreker wil ervoor waken dat het nu geldende strikte vergunningenbeleid nog strikter gemaakt wordt. Hij vindt echter wel dat de regels goed gehandhaafd moeten worden. Dat vraagt om een goede communicatie en een controlerende instantie. De organisatoren zeggen gedwongen te worden naar buiten te gaan omdat er in de stad geen ruimte is. Zij zouden graag advies krijgen van de gemeente over natuurgebieden en geschikte locaties. Spreker is benieuwd of de wethouder hieraan tegemoet wil komen.
55
60

De heer Schipper (SP) is het ermee eens dat festivals verspreid moet worden over de stad. Het is nu echter al de vierde keer in twee jaar dat de gemeente geconfronteerd wordt met dezelfde soort klachten. Ook de SP pleit daarom voor beter maatwerk en meer handhaving. In die zin kan spreker zich voor een groot deel vinden in de woorden van mevrouw Paardekooper en de heer Menke.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks.

Wethouder Geldof geeft toe dat een aantal dingen bij het festival Zomerkriebels niet goed is gegaan. Staatsbosbeheer is het festival uitgebreid aan het evalueren, inclusief het herstel van de natuur.

Staatsbosbeheer is in overleg met de Natuur- en Milieugroep Overvecht om te kijken of het nabijgelegen beschadigde grasland, onder andere bedoeld voor vlinders, elders aangelegd kan worden. Staatsbosbeheer heeft inkomsten nodig om het gebied goed te kunnen beheren. Daarom zal het recreatiegedeelte af en toe beschikbaar moeten zijn voor een evenement.

Het stiltegebied waarover gesproken is, ligt een kilometer buiten de gemeentegrens van Utrecht.

Daarmee is geen rekening gehouden, maar dat had wel moeten. Bij een volgende vergunningaanvraag zal de gemeente afstemmen met de provincie. Er worden overigens wel degelijk geluidseisen gesteld en er wordt ook gehandhaafd tijdens het evenement.

Het festival Zomerkriebels heeft zich grotendeels afgespeeld buiten de grenzen van de EHS, zij het dat een aantal podia net op de rand stond, op grond die gewoonlijk verpacht wordt aan een boer.

Staatsbosbeheer evalueert ook het gebruik van rijplaten voor vrachtauto's. Zodra de evaluatie beschikbaar is, zal de wethouder die met beide commissies delen.

Utrecht heeft een evenementenbeleid. De evaluatie daarvan is begin 2014 besproken in de raad.

Daarbij is aan de orde gekomen dat spreiding over de stad noodzakelijk is. Of een evenement mag plaatsvinden, is inderdaad maatwerk. Iedere aanvraag wordt apart bekeken en de gemeente kan in

beginsel een ontheffing verlenen, maar daarbij gelden allerlei voorschriften. Men moet ook voldoen aan de Flora- en Faunawet. De gemeente moet ervoor zorgen dat de organisatie van een evenement weet welke eisen gelden voor geluid. Als er weer een aanvraag komt, zal de gemeente beter rekening houden met de eisen die gelden voor een stiltegebied. Dat geldt ook voor het Gagelbos.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) wijst erop dat het terrein in het Gagelbos bedoeld is voor extensieve recreatie. De Partij voor de Dieren vindt dat het festival Zomerkriebels niet gezien kan worden als extensieve recreatie. Het festival heeft gebruikgemaakt van drie verschillende gebieden: het recreatieterrein, het begin van de EHS en het stiltegebied.

Wethouder Geldof antwoordt dat er bij iedere aanvraag een belangenafweging gemaakt wordt. Bovendien is de organisatie van het evenement verplicht om het terrein na afloop weer opgeruimd achter te laten. Als een stiltegebied beperkingen met zich meebrengt voor de toegestane geluidslimiet verderop, dan zullen die eisen gesteld moeten worden.

De heer Işik (PvdA) begrijpt goed wat de wethouder bedoelt, maar hij vindt ook dat gebiedskenmerken nodig zijn om te kunnen beoordelen welke geluidsbelasting toegestaan kan worden. Hij mist de gebiedskenmerken bij de beoordeling van een aanvraag. Daarom stelt hij voor om daarvoor kaders te stellen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) weet dat met extensieve recreatie met name wandelen, fietsen en varen bedoeld wordt. Het festival Zomerkriebels gaat echter over dansen, stampen en de grond omwoelen. Hij vraagt of de wethouder hierop wil reageren.

Wethouder Geldof antwoordt dat bij de vergunningverlening beoordeeld wordt of incidenteel iets anders kan worden toegestaan. Staatsbosbeheer is de mening toegedaan dat dat kan. Het stiltegebied is ten onrechte niet meegenomen in de beoordeling.

Door een misverstand met Recreatie Midden-Nederland, die de paden en de bermen onderhoudt, is ten onrechte ook het weiland geklepeld. Ook daarom is Staatsbosbeheer met de Natuur- en Milieugroep Overvecht in overleg over of elders op het terrein de verloren gegane natuurwaarde gecompenseerd kan worden. De wethouder deelt de opvatting dat die natuurwaarde behouden moet blijven.

De voorzitter wijst op de tijd en staat voorlopig geen interrupties meer toe. Hij vraagt de wethouder om zijn beantwoording af te maken.

Wethouder Geldof vervolgt zijn beantwoording. De gemeente zal geen vergunning kunnen afgeven voor de polder Ruigenhoek omdat daar een vulstation en een tankopslag zijn gesitueerd. De Natuur- en Milieugroep Overvecht heeft inderdaad een zienswijze ingediend. Die is in een hoorzitting aan de orde geweest, maar uiteindelijk ongegrond verklaard.

Het college gaat geen nadere kaders voorstellen omdat het beoordelen van een vergunningaanvraag voor een evenement maatwerk moet blijven. De wethouder is wel bereid om de leerpunten uit de evaluatie van Staatsbosbeheer mee te nemen in de voorschriften. Staatsbosbeheer biedt de commissie een werkbezoek aan. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de gemeente. De wethouder is het met de heer Menke eens dat Utrecht een evenementenstad is, maar wel het evenwicht moet bewaken en ervoor moet zorgen dat de schade binnen de perken blijft.

De voorzitter vraagt of er vragen niet beantwoord zijn.

Mevrouw Paardekooper (GroenLinks) kent de VVD als een partij van 'regels zijn regels', ook als het over 'groeisels' gaat. Zij heeft de indruk dat de verantwoordelijkheid iets te veel afgeschoven wordt op Staatsbosbeheer. De heer Schipper merkte terecht op dat dit niet de eerste keer is dat er vragen gesteld worden. GroenLinks heeft in het algemeen het gevoel dat te weinig aandacht wordt besteed aan het belang van groen, milieu en openbare ruimte in het vergunnings- en handhavingsproces. Zij vraagt aan de wethouder de toezegging dat hij dit gaat verbeteren.

Wethouder Geldof meent dat impliciet al beantwoord te hebben. Aan de hand van de evaluatie van Staatsbosbeheer zal hij bekijken waar de gemeente steken heeft laten vallen. Er zal ook bekeken worden wat er verbeterd dient te worden aan de voor- en naschouw, zodat de belangen van groen, milieu en openbare ruimte in balans blijven met de belangen van mensen die gebruik willen maken van die ruimte. Staatsbosbeheer doet een evaluatie om een duidelijk beeld te hebben voor eventuele volgende aanvragen.

Mevrouw Arissen (Partij voor de Dieren) begrijpt dat polder Ruigenhoek geen geschikte locatie is vanwege de tankopslag die daar gesitueerd is. Zij vindt het vreemd dat het Soenda Festival daar onlangs wel gehouden is. Zij vraagt om een reactie daarop.

Wethouder Geldof heeft begrepen dat de tankopslag een belemmering is. Het Soenda Festival is gehouden in De Bilt. Daar gaat Utrecht niet over.

De heer Işik (PvdA) brengt in herinnering dat er suggesties zijn gedaan voor de verbetering van het toezicht en de handhaving. Hij hoort de wethouder daarover echter niets zeggen. Ten tweede heeft spreker concreet gevraagd of het college het met de PvdA eens is dat het Gagelbos een andere evenementenlocatie is dan het Julianapark.

Wethouder Geldof heeft al aangegeven dat er toezicht gehouden wordt, maar dat aan de hand van de evaluatie ook aandacht besteed zal worden aan de schade en het herstel daarvan. Vergunningverlening is maatwerk en de afweging zal dus per locatie kunnen verschillen, afhankelijk van de kenmerken van de locatie.

De voorzitter concludeert dat alle vragen beantwoord zijn. Hij heeft de volgende toezegging genoteerd. De wethouder zegt toe dat de evaluatie van Staatsbosbeheer van het festival Zomerkriebels, zodra deze beschikbaar is, ter kennisgeving wordt aangeboden aan de commissies Stad en Ruimte en Mens en Samenleving. Daarbij wordt aangegeven welke suggesties kunnen worden meegenomen bij de beoordeling van nieuwe vergunningaanvragen.

Mevrouw Paardekooper (GroenLinks) heeft nog de toezegging gehoord dat bekeken zal worden hoe het belang van groen en de openbare ruimte beter kan worden meegenomen in het vergunnings- en handhavingsproces.

De voorzitter heeft de wethouder horen zeggen dat dit juist staand beleid is.

Mevrouw Paardekooper (GroenLinks) wil graag dat dat belang beter wordt meegenomen, omdat net is vastgesteld dat het niet helemaal goed is gegaan. Zij had juist willen vragen wanneer de wethouder daarop terugkomt in de raad.

Wethouder Geldof heeft al aangegeven dat bij een volgende aanvraag voor een festivalvergunning de leerpunten uit de evaluatie van Staatsbosbeheer meegenomen zullen worden. Een aantal dingen is inderdaad niet goed gegaan. Aan de hand van de evaluatie kan de wethouder bekijken hoe voortaan een betere balans bereikt kan worden in de afwegingen tussen de verschillende belangen bij een vergunning.

De voorzitter voegt eraan toe dat dit aspect impliciet in de eerder geformuleerde toezegging zit. Hij besluit de behandeling van agendapunt 2.

3. Commissiebrief Milieuzone personen- en bestelauto's

De voorzitter vraagt de leden dringend om zuinig te zijn met hun spreektijd en herhalingen zo veel mogelijk te vermijden. De commissiebrief Milieuzone personen- en bestelauto's is geagendeerd door de heer Bos (Stadsbelang Utrecht) en de heer Van Schie (VVD).

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) verklaart dat Stadsbelang Utrecht tegen de invoering van een milieuzone voor personenauto's is omdat dit resulteert in een marginale uitstootwinst tegen hoge investerings- en uitvoeringskosten, terwijl de milieuwinst binnen drie jaar achterhaald is door technologische ontwikkelingen. De middelen kunnen beter ingezet worden voor een schoner openbaar vervoer en een betere doorstroming.

De voorzitter onderbreekt de heer Bos en wijst erop dat het niet de bedoeling is om de discussie over de milieuzone te herhalen. De raad heeft een besluit genomen. Hij vraagt de heer Bos zich te beperken tot de inhoud van de brief.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vervolgt zijn betoog. Stadsbelang Utrecht is geen voorstander van de milieuzone, maar als die er is, dan dient de gemeente zeer zorgvuldig te zijn in de uitvoering. Als voor een milieuzone het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV) dient te worden gewijzigd, dan kan volgens Stadsbelang Utrecht de milieuzone pas daarna worden ingevoerd. De gemeente kan geen besluiten doorvoeren als de wettelijke randvoorwaarden en kaders daarvoor ontbreken. Uit de brief blijkt echter dat het college een verkeersbesluit wil nemen voor het instellen van een milieuzone op basis van het huidige RVV. Het college geeft aan vooralsnog geen C6-borden te plaatsen omdat tegen dit besluit bezwaar en beroep openstaat. Het college geeft echter ook aan dat als de wijziging van het RVV te lang op zich laat wachten, het college toch per 1 mei 2015 C6-borden zal plaatsen en handhavend zal optreden bij overtreding. Stadsbelang Utrecht heeft de volgende vragen:

- Volgens de directeur-generaal Milieu en Internationaal zal de wijziging van het RVV uiterlijk 1 juli 2015 zijn beslag krijgen. Waarom kan het college daarop niet wachten en is het voornemens om C6-borden te plaatsen per 1 mei 2015?
- Welke door de directeur-generaal Milieu en Internationaal gestelde juridische risico's loopt de gemeente hierdoor?
- De winst van het eerder plaatsen van de C6-borden is hoogstens twee maanden. Hoe vertalen deze twee maanden zich in milieuwinst?
- Het college geeft aan de milieuzone per 1 januari 2015 te willen invoeren, maar tot 1 mei 2015 niet over te zullen gaan tot beboeting. Handhaving zal in de tussenliggende periode geschieden in de vorm van het informeren van bestuurders van voertuigen die niet aan de toelatingseisen voldoen. Hoe gaat de gemeente handhaven? Gaat de gemeente automobilisten staande houden of is zij van plan om de gegevens van deze automobilisten via de kentekenscan te verkrijgen en hen te bekeuren? Hoe verhoudt zich dat tot de privacywetgeving? Is dit wel toegelaten en gewenst zolang de automobilisten geen regels overtreden?
- Volgens Stadsbelang Utrecht kan de gemeente wettelijk gezien in de periode vooruitlopend op de C6-borden geen boetes opleggen. Klopt dit? En zo ja, waarom staat dan in de commissiebrief dat overtreders niet beboet zullen worden in deze periode?
- Het college wil de C6-borden vanaf 1 mei 2015 plaatsen. Vanaf dat moment zal er worden gehandhaafd. Is in de periode totdat de gewijzigde RVV in werking treedt handhaving mogelijk?

De heer Van Schie (VVD) begrijpt uit de beantwoording dat het vervroegen van de eerste datum van toetreding lastig is. Hij vraagt of het niet toch mogelijk is om met de kentekengegevens van de RDW zowel de categorie die de gemeente binnen wil houden als de categorie die de gemeente buiten wil houden in het systeem beter te organiseren. Ten tweede had de VVD graag gezien dat de raad op de

hoogte was gebracht van het feit dat een heleboel voertuigen op deze manier buiten de zone gehouden worden. In de krant staat dat er al gegevens beschikbaar zijn uit de kentekenscan. Spreker zou graag willen weten of die gegevens kloppen met de data die gebruikt zijn voor de besluitvorming.

5 **De heer Fokke** (D66) verklaart dat D66 het eens is met de VVD dat het eerlijker zou zijn om voertuigen te weren op basis van Euroklassen dan op basis van datum eerste toelating. Het gaat immers om het weren van vervuilende auto's, maar niet om het weren van oude auto's. De regio's en de gemeenten hadden daarover een afspraak met de minister, die ervoor zou zorgen dat dit gecheckt zou kunnen worden. De minister is die afspraak niet nagekomen. Spreker vraagt of D66 het betoog van D66 kan zien als een oproep aan de minister om er zo snel mogelijk voor te zorgen dat Utrecht zo snel mogelijk kan weren op basis van Euroklassen.

15 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat de minister een afweging heeft gemaakt en geconcludeerd heeft dat het buitenproportioneel was om een ingewikkeld administratief systeem te vullen met data terwijl slechts één gemeente het experiment met een milieuzone aangaat. Spreker denkt dat het goed zou zijn als de fracties hier de ervaringen in Utrecht delen met hun fracties in Den Haag, zodat andere steden van die ervaringen kunnen leren.

20 **De heer Fokke** (D66) weet dat inmiddels ook in Rotterdam een afweging wordt gemaakt met betrekking tot de complexiteit van het administratieve systeem. Het is weliswaar een groot Excelbestand, maar met slechts twee kolommen, Euroklasse en kenteken. Die informatie is al ergens beschikbaar. Bovendien heeft de minister het afgesproken. Daarom stelt D66 nogmaals de vraag of het betoog van de VVD gezien kan worden als een oproep aan de minister om haar afspraak na te komen.

25 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt daarop ontkennend.

30 **De heer Van Waveren** (CDA) brengt in herinnering dat het CDA reeds eerder heeft aangegeven dat de plaatselijke invoering het grote nadeel van deze milieuzone is. Dat gaat tot veel verwarring leiden, niet in de laatste plaats door de diffuse communicatie van het college. Rotterdam overweegt inderdaad ook om een milieuzone in te stellen. Het CDA vindt het zeer wenselijk dat beide zones op dezelfde manier werken. Spreker vraagt of de wethouder al contact heeft gehad met Rotterdam en of zij met Rotterdam wil afstemmen. Tot slot kondigt hij aan dat het CDA overweegt schriftelijke vragen te stellen over de effectiviteit van de milieuzone en of het niet een te zwaar middel is geworden, gezien het succes van de sloopregeling. Bovendien deelt hij de vraag van de heer Van Schie over de scanapparatuur en de gegevens die nu al beschikbaar zijn.

40 **De heer Van Schie** (VVD) vraagt of de heer Van Waveren ook graag wil weten waarom automobilisten hun postcode moeten invullen bij de online kentekencheck.

De heer Van Waveren (CDA) is daarin ook geïnteresseerd.

45 **De heer Post** (PvdA) zou het mooi vinden als de milieuzone van start zou kunnen gaan op de Dag van de Arbeid, maar zou dan wel graag willen weten of dat wettelijk mogelijk is als het RVV nog niet is aangepast.

50 **Wethouder Van Hooijdonk** weet dat zowel college als raad het liefste een milieuzone op basis van Euroklassen had ingesteld. Daarom is het ministerie ook steeds gevraagd om te zorgen voor de benodigde gegevens, maar helaas kwam halverwege 2013 het bericht dat de minister de RDW geen opdracht zou geven om die gegevens te verzamelen. Er zou een voorstel voor de RVV komen op basis van datum eerste toelating. Wethouder Lintmeijer heeft dat destijds aan de commissie meegedeeld. Hij zou proberen om het gebrek aan informatie te repareren met een eigen database. Op basis van onderzoek van TNO en DAV is geconcludeerd dat het niet mogelijk was om de ontbrekende 20% aan informatie bij de RDW aan te vullen. Bovendien zou de gemeente zich altijd moeten baseren op de RDW als officiële gecertificeerde instantie. Uiteindelijk werd het dus de DET (datum eerste toelating) 2001. Dat is geland in de besluitvorming over het verkeersbesluit in juli 2014. De wethouder geeft de heer Van Schie gelijk dat het charmant was geweest als het college de commissie op de hoogte had gesteld. De wethouder kan overigens niet anders dan constateren dat de datum eerste

toelating juridisch de beste grens is, eenduidig voor het publiek en terug te vinden op het kentekenbewijs.

De kentekenscan bewaart geen gegevens, maar kan alleen aangeven of auto's er wel of niet in mogen. Er is wel één dag geteld, waaruit gebleken is dat ongeveer 4% van de passerende auto's de milieuzone niet in zou mogen. De wagenparkscan is in 2012 gedaan en wordt over een tijdje nog een keer herhaald om te bekijken wat het effect van de maatregelen is. De sloopregeling gaat in Utrecht volgens de wethouder juist goed vanwege de komst van de milieuzone.

De heer Van Waveren (CDA) vraagt of de milieuzone zijn doel gediend heeft als de sloopregeling geslaagd is en of daarmee de milieuzone overbodig wordt.

Wethouder Van Hooijdonk probeert juist uit te leggen dat beide maatregelen niet zonder elkaar kunnen.

Mensen wordt gevraagd om hun postcode in te vullen bij de kentekencheck omdat zij dan geadviseerd kunnen worden over de regelingen. Er wordt soms onderscheid gemaakt tussen inwoners van Utrecht en daarbuiten. De suggestie van de heer Van Schie is echter direct in praktijk gebracht en nu kunnen mensen ook de kentekencheck doen zonder hun postcode in te vullen. Er staat bij vermeld dat zij subsidie-informatie krijgen als zij wel hun postcode invullen.

De heer Fokke (D66) had precies dat laatste willen vragen. Hij geeft zijn complimenten aan de wethouder.

Wethouder Van Hooijdonk gaat verder met de vraag van de heer Post over de juridische houdbaarheid. Het Verkeersbesluit is genomen en staat nu open voor beroep en bezwaar. In het Verkeersbesluit wordt duidelijk gesproken over 1 januari 2015 maar de juridische grondslag voor handhaving is er niet zonder geldig verkeersbord. De wethouder hoopt nog steeds dat het RVV-bord voor 1 juli 2015 klaar is. De gemeente werkt echter ook aan een eigen bord op basis van het bestaande bord voor vrachtauto's. Er heeft echter nog nooit iemand bezwaar gemaakt tegen het bord voor vrachtauto's, dus in theorie is het mogelijk dat een bezwaar alsnog voor de rechter komt. Al met al denkt de wethouder voldoende maatregelen te hebben genomen om in de loop van 2015 van start te kunnen gaan.

Rotterdam overweegt inderdaad ook de invoering van een milieuzone. De wethouder vindt het een goede suggestie om wethouder Langenberg te verleiden eenzelfde milieuzone in te voeren.

Resteren de vragen van de heer Bos. De milieuzone maakt deel uit van het luchtkwaliteitspakket, waarin ook de monitoring is opgenomen. Vanaf 1 januari 2015 worden de effecten van de milieuzone gemeten om onder andere te voldoen aan de Europese normen. Het college wil ook niet wachten uit oogpunt van betrouwbaar bestuur. Er is steeds gesproken over 1 januari 2015 en het college zal er alles aan doen om de invoering te realiseren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) bedankt voor de uitleg. Hij concludeert dat het een fop-invoering is omdat de gemeente niet kan handhaven zonder geldig bord.

Wethouder Van Hooijdonk weet dat veel mensen zich ook zonder handhaving aan de regels houden. Allerlei flankerende maatregelen gaan gewoon in op 1 januari 2015, dus alles is echt, behalve de bon. Zij weet echter ook wel dat handhaving nodig is.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft nog gevraagd naar de juridische risico's, twee maanden milieuwinst en de manier waarop overtreders aangesproken zullen worden.

Wethouder Van Hooijdonk wijst erop dat het niet gaat om twee maanden milieuwinst, maar om veel meer, want de gemeente begint op 1 januari 2015 en de wethouder verwacht daar de effecten van. De sloopregeling hoort daarbij.

Het college denkt dat het C6-bord kan, hoewel het juridisch gezien niet eerder getoetst is bij de rechter. De wethouder denkt echter dat de gemeente sterk staat.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt welke juridische risico's er kleven aan het plaatsen van het C6-bord als er bezwaar of beroep aangetekend zou worden.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat er op dit moment een beroep- en bezwaarprocedure loopt. De planning is daarop gebaseerd. Voor 1 mei 2015 is duidelijk of het stand heeft gehouden voor de

rechter. De wethouder heeft er vertrouwen in, maar het is altijd mogelijk dat de rechter iets anders vindt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt nogmaals welke juridische risico's eraan kleven.

Wethouder Van Hooijdonk gaat eerst verder met andere vragen en komt hier zo op terug. Tot 1 mei 2015 zullen de BOA's (buitengewone opsporingsambtenaren) overtreders alleen aanspreken en na 1 mei 2015 kunnen zij bekeuringen uitschrijven. Zodra door middel van camera's gehandhaafd kan worden, kunnen boetes toegestuurd worden. De vraag of het toegestaan is om voor 1 mei 2015 via dezelfde procedure mensen een attentiebrieft te sturen, zal expliciet bij de Privacy Autoriteit gecheckt worden.

De heer Van Schie (VVD) stelt voor om ook aan de Privacy Autoriteit voor te leggen of het toegestaan was om een subsidiebrieft op basis van de RDW-gegevens te sturen in het afgelopen voorjaar. Die vraag staat nog open.

Wethouder Van Hooijdonk dacht dat die vraag vrij lang geleden al beantwoord was. Zij zal de beantwoording laten opzoeken.

Tot slot gaat zij in op de vraag van de heer Bos over de juridische risico's. De wethouder ziet geen inhoudelijke gronden waarop het bord kan stranden, maar zij benadrukt nogmaals dat het pas zeker is als de rechter een uitspraak heeft gedaan.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft de vraag gesteld omdat de directeur-generaal Milieu en Internationaal expliciet aangegeven heeft dat er juridische risico's aan vast zitten. Hij begrijpt dat de wethouder die niet kan concretiseren. Als de vraag van de heer Van Schie reeds beantwoord is, dan zou hij dat antwoord graag alsnog krijgen, want ook hij heeft niets gezien.

Wethouder Van Hooijdonk antwoordt dat het binnen het protocol van de RDW bleef. De RDW heeft ook toestemming verleend, verklaard vanuit de publiekrechtelijke rol van de gemeente om aan de luchtkwaliteitseisen te voldoen en daarvoor alles te doen wat nodig is. Er zat zelfs een mailwisseling met de RDW bij de beantwoording.

De voorzitter ziet de ambtelijke ondersteuning instemmend knikken.

Wethouder Van Hooijdonk weet dat de juridische medewerkers van de directeur-generaal iets minder voorzichtig waren dan hijzelf. Zij kan zich voorstellen dat er bezwaar is tegen een lokaal bord, omdat daarmee het risico bestaat dat Nederland een lappendeken aan borden krijgt. Utrecht wil ook liever een landelijk bord en vindt dit ook een minder wenselijke route. De wethouder hoopt vooral dat het ministerie snel met een landelijk bord komt.

De voorzitter bedankt de wethouder voor haar beantwoording en sluit de behandeling van dit agendapunt af.

Hij schorst de vergadering voor een paar minuten.

4. a. Raadsbrieft TivoliVredenburg

4. b. Raadsbrieft Subsidie 2015 TivoliVredenburg

De voorzitter heropent de vergadering. In de vergadering van de gemeenteraad van 30 oktober 2014 is bij het interpellatiedebat over TivoliVredenburg afgesproken om dit onderwerp in vervolg op de raadsbespreking te behandelen in een gecombineerde vergadering van de commissies Stad en Ruimte en Mens en Samenleving. Agendapunt 4a. en 4b. worden in samenhang behandeld. De voorzitter wil het agendapunt in één termijn behandelen.

De heer Van Waveren (CDA) verklaart dat het CDA blij is met de laatste brieft van het college, die een duidelijke koerswijziging laat zien ten opzichte van de brieft van oktober 2014, omdat het college zich terughoudender opstelt ten aanzien van de verhoogde subsidieaanvraag van TivoliVredenburg. Spreker sluit zich aan bij de opmerking van VVD en SP vanmorgen in de krant dat een zakelijkere blik het verschil kan maken. Hij merkt in dat verband op dat de kaartjes voor voorstellingen van bijvoorbeeld De Dijk in andere steden steeds een paar euro duurder zijn. Als 500.000 bezoekers per jaar een paar euro meer betalen, is het grootste deel van het tekort al gedekt. Het CDA wil zich niet

mengen in de bedrijfsvoering, maar hoopt wel dat de wethouder actief en kritisch dit soort vragen gaat stellen in de gesprekken over de subsidie.

5 **De heer De Vries** (GroenLinks) vraagt of de wethouder kan aangeven naar wie doorgaans de opbrengst van de kaartverkoop gaat. Hij dacht dat het voor een groot gedeelte terecht kwam bij de artiesten.

10 **De heer Van Waveren** (CDA) denkt dat het mogelijk is om een toeslag van een paar euro ten goede te laten komen aan TivoliVredenburg. De CDA-fractie pleit er in ieder geval voor om op dit soort dingen te sturen, maar staat uiteraard open voor andere suggesties. Spreker wil graag in de komende maanden met enige regelmaat op de hoogte gehouden worden van de stappen die gezet zijn, de gesprekken die gevoerd zijn, de onderwerpen die daarbij ter sprake zijn gekomen en de manier waarop het college stuurt op het uiteindelijk niet indienen van een aanvullende subsidieaanvraag. Het CDA is nog steeds niet bereid om in dat laatste mee te gaan.

15 **De heer Schipper** (SP) vraagt aan de heer Van Waveren of zijn prijsvergelijking zich ook heeft uitgestrekt tot het horecadeel. Omdat het uitgangspunt was dat dit theater er voor iedereen moest zijn, lijkt het hem niet de bedoeling dat de prijzen stelselmatig verhoogd worden.

20 **Mevrouw Hagen** (PvdA) weet van de heer Post dat tijdens het concert van De Dijk de bar nauwelijks bereikbaar was omdat er maar één medewerker voor de bediening beschikbaar was.

25 **De heer Van Waveren** (CDA) heeft geen onderzoek gedaan naar de horecaprijzen, maar het lijkt hem wel interessant om dat te doen. Natuurlijk houdt het CDA het theater graag toegankelijk voor iedereen, maar in tegenstelling tot de SP is het CDA er geen voorstander van om problemen op te lossen door subsidie te verstrekken.

De voorzitter heeft de heer Schipper dat ook niet horen zeggen.

30 **Mevrouw Knip** (D66) vindt dat het jaarplan van TivoliVredenburg laat zien dat de organisatie barst van de ideeën en plannen. Tivoli kent het publiek, de doelgroepen, de muzieksector en de spelers in het Utrechtse veld. In het ondernemersplan heeft Tivoli zich gecommitteerd aan vijf kernwaarden: verbinden, vermaken, verrijken, verrassen en vernieuwen. Alle kennis en ervaring van de directie en de Raad van Toezicht, de programmeurs en de medewerkers laten zien dat de organisatie haar

35 positie in het veld kent, in Utrecht, maar ook in Nederland. Nu is het zaak om alle ambities waar te maken.

De oplevering en de overdracht van het gebouw hebben onvoorziene, incidentele kosten met zich meegebracht. Het gebouw is nog niet volledig klaar voor exploitatie. Dat roept de volgende vragen op.

- 40
- Is de oplevering conform de afspraken verlopen?
 - Zo ja, waarom draagt de gemeente als bouwheer dan toch bij aan de incidentele meerkosten?
 - Zo nee, wat waren de verbeterpunten en hoe staat het daar nu mee?

Het gebouw kan nog niet optimaal gebruikt worden en dat heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering. D66 is blij dat de gemeente stappen neemt om het pand goed op te leveren.

45 Er wordt veel gesproken over cultureel ondernemerschap. Succesvol ondernemen begint met een gezonde ambitie, een visie op het bestaansrecht, de positionering en profilering. TivoliVredenburg moet vooral doen waarin zij goed is, namelijk een aansprekende programmering voor alle zalen en een gastvrije horeca realiseren. D66 gunt TivoliVredenburg de tijd om de organisatie en bedrijfsvoering zorgvuldig op te bouwen. D66 vindt het dan ook een verstandig besluit dat het college 2016 als maatgevend jaar ziet.

50 In april 2015 zullen de jaarcijfers over 2014 bekend zijn en kan de raad een eventueel exploitatietekort tegen het licht houden. D66 wil niet op de zaken vooruitlopen en de zaak daarom bij de voorjaarsnota behandelen. D66 is blij met de goede monitoring die in het vooruitzicht is gesteld en de duidelijke termijnen. Bovendien loopt er op dit moment een onderzoek van de Rekenkamer, gericht op het in beeld brengen van de financiële risico's voor de gemeente Utrecht en in hoeverre de gemeente die beheerst. Spreekster vraagt wanneer de raad het rapport van de Rekenkamer kan verwachten.

55 D66 geeft het college nadrukkelijk mee dat eventuele tekorten niet ten koste mogen gaan van de cultuurbegroting voor 2015. D66 is trots op de brede culturele infrastructuur in Utrecht en wil niet dat de kleine instellingen gaan lijden onder tekorten van TivoliVredenburg.

Mevrouw Haage (PvdA) is het eens met het laatste, maar vraagt wel aan D66 waar het geld wel vandaan zou moeten komen.

5 **Mevrouw Knip** (D66) vindt het te vroeg om daarop vooruit te lopen en stelt voor om dat bij de voorjaarsnota te bespreken, als meer bekend is over de risico's en de tekorten.

10 **Mevrouw Haage** (PvdA) merkt op dat het college weliswaar nog niet het gehele subsidiebedrag heeft toegewezen, maar wel de indruk wekt dat dat gaat gebeuren in het voorjaar. Zij vraagt of D66 ook bang is dat het geld op enig moment op tafel moet komen. Er zal dan ook dekking voor gezocht moeten worden.

Mevrouw Knip (D66) antwoordt nogmaals dat D66 de informatie wil afwachten en in het voorjaar aan de hand van een voorstel pas verder wil praten over waar het geld vandaan zou moeten komen.

15 **De heer Van Waveren** (CDA) is dat laatste met mevrouw Knip eens, maar anderzijds stelt mevrouw Knip nu al voor om eventuele tekorten niet uit de cultuurmiddelen te dekken. Hij vindt dat dan ook alle mogelijkheden opengehouden moeten worden. Hij vraagt of mevrouw Knip dat met hem eens is.

20 **De heer De Vries** (GroenLinks) vindt het voorstel van mevrouw Knip niet vreemd, want de raad heeft eerder zelf bij motie van de heer Schipper uitgesproken dat eventuele tekorten bij TivoliVredenburg niet ten koste zouden mogen gaan van met name kleinere culturele instellingen. Hij gaat ervan uit dat het college die uitspraak nakomt.

25 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) is benieuwd of mevrouw Knip het eens is met de opvatting van Stadsbelang Utrecht dat tekorten ook niet ten koste mogen gaan van budget dat beschikbaar is voor gebieden als Leidsche Rijn.

Mevrouw Knip (D66) vindt het veel te vroeg om al te gaan schuiven met allerlei middelen.

30 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) wijst erop dat het wel gaat om budget dat bedoeld is voor investeringen in cultuur in Leidsche Rijn. Hij vraagt of D66 het ermee eens is dat dat niet aangetast mag worden.

35 **Mevrouw Knip** (D66) begrijpt wat de heer Bos bedoelt, maar D66 wil die afweging echt pas maken bij de voorjaarsnota, als alle informatie beschikbaar is.

Het jaar 2016 wordt dus maatgevend voor TivoliVredenburg. Er zal dus hard gewerkt moeten worden om de eerdergenoemde kernwaarden (verbinden, vermaken, verrijken, verrassen en vernieuwen) recht te doen, aansluitend aan alle ambities van TivoliVredenburg en passend in een gezonde en goede bedrijfsvoering. D66 hoopt in 2016 te kunnen terugkijken op een voortvarende aanpak.

40 **De heer Van Waveren** (CDA) mist bij de kernwaarden het woord 'verdienen'. Hij vraagt of verdienen er voor D66 ook bij hoort.

45 **Mevrouw Knip** (D66) antwoordt dat cultureel ondernemerschap ook betekent geld verdienen. Dat laat zij echter graag aan TivoliVredenburg over.

50 **Mevrouw Haage** (PvdA) verklaart dat ook PvdA vindt dat het tijd kost om de exploitatie van TivoliVredenburg op orde te krijgen. De PvdA vraagt zich wel af of het op deze manier goed zal komen, want de PvdA ziet het eerdergenoemde ondernemerschap te weinig terug. De PvdA is er geen voorstander van dat de gemeenten dan maar optreedt als pinautomaat. De PvdA heeft een aantal vragen en verbeteruggesties op financieel en cultureel vlak en over de oplevering van het pand.

55 **De heer De Vries** (GroenLinks) vindt 'de gemeente als pinautomaat' heel mooi klinken, maar het roept bij hem wel de vraag op of de PvdA vindt dat TivoliVredenburg helemaal geen subsidie moet krijgen en dat de gemeenten het theater desnoods failliet moet laten gaan.

60 **Mevrouw Haage** (PvdA) antwoordt dat de PvdA instemt met de afwijzing van de gevraagde extra subsidie. Tussen de regels door klinkt echter te veel de boodschap door dat het in het voorjaar alsnog goed zal komen met die 2,5 miljoen euro extra subsidie. De PvdA vindt de toonzetting in de afwijzing

verkeerd, zeker gezien de voorgeschiedenis. De insteek zou moeten zijn dat TivoliVredenburg een subsidie krijgt van 8 miljoen euro en niet meer. De afspraak is dat de exploitatie na twee jaar wordt geëvalueerd. Spreekster vraagt waarom ervoor gekozen is om de evaluatie naar voren te halen.

- 5 **De heer De Vries** (GroenLinks) denkt dat het juist goed is om de evaluatie naar voren te halen, zodat de gemeente eventueel vroegtijdig kan bijsturen. Hij neemt aan dat de PvdA dat ook wil.

Mevrouw Haage (PvdA) antwoordt dat bijsturen niet hetzelfde is als bijplussen.

- 10 TivoliVredenburg verwacht dat de begrote sponsoropbrengsten nog worden binnengehaald, maar voorlopig zijn alleen de provincie en ASR tot sponsoring bereid. De PvdA denkt dat de ambitie van TivoliVredenburg niet reëel is omdat het sponsoren van gebouwen steeds minder in trek is. Evenementen en festivals zouden wellicht kansrijker zijn. Spreekster vraagt hoe het college daartegenaan kijkt.

- 15 De bloedgroependiscussie ziet de PvdA in het pand zelf en bij medewerkers terug. Spreekster vraagt zich af of die beëindigd zou kunnen worden door meer aan cross-overprogrammering te doen. De PvdA vindt ook de openingstijden en de onzichtbaarheid van de kassa een probleem. Spreekster vraagt of er ook initiatieven worden ontplooid om nieuwe activiteiten aan te trekken, zoals opnames van tv-programma's en congressen. Aan de buitenkant van het pand is niet zichtbaar welke programma's er lopen. Spreekster wil ook graag weten of er nu al aandacht wordt besteed aan het advies in de risicoanalyse om alternatieve dekking te zoeken voor tekorten, te snijden in verlieslatende programmering en ruimte te maken voor extra populaire programma's en zakelijke verhuur.
- 20 De kosten van het geluidsslek zijn behoudend geraamd, ook in de brief van 28 oktober 2014. Spreekster vraagt wanneer daarover meer duidelijkheid gegeven kan worden. Het lijkt de PvdA goed om te laten uitzoeken of die kosten, inclusief de daardoor misgelopen opbrengst, verhaald kunnen worden. Zij vraagt of de wethouder het daarmee eens is. De PvdA sluit zich aan bij de vraag van D66 over de oplevering van het pand.
- 25 Tot slot heeft de PvdA nog een aantal vragen over De Plint. De ingang is niet zichtbaar, de afwerking is niet verfijnd en bewegwijzering naar de zalen maar ook in de stad ontbreekt. Het café Het Gegeven Paard is een goed begin, maar dat is maar 10% van De Plint. De horeca laat te lang op zich wachten, terwijl de horeca een belangrijk deel van het verdienmodel is. Net als D66 is de PvdA ook benieuwd naar de resultaten van het onderzoek van de Rekenkamer.
- 30

- De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) is blij dat er even tijd beschikbaar was om goed te kijken naar de problematiek. Getuige de communicatie over de subsidie geldt dat ook voor het college. Stadsbelang Utrecht vindt 8 miljoen euro subsidie heel erg veel en zou liever zien dat TivoliVredenburg omgebouwd wordt tot een echte culturele onderneming, maar spreker geeft toe dat dit alleen gefaseerd kan. Subsidie is geen stimulans voor goed ondernemerschap. Dat blijkt uit de gratis verhuur voor het Nederlands Filmfestival. De baromzet alleen is niet voldoende; daar horen zaalhuur, een goede programmering en samenwerking met het bedrijfsleven en andere partijen bij. Stadsbelang Utrecht vindt daarom dat TivoliVredenburg niet te veel subsidie moet krijgen en dat deze subsidie het liefst ook afgebouwd moet worden. Maar daar hoort dan ook geen verplichte verlieslatende programmering van bijvoorbeeld klassieke muziek bij. Stadsbelang Utrecht kan zich vinden in de subsidietoekenning voor 2015 en wil de komende twee jaar op dezelfde voet doorgaan en indien mogelijk de subsidie naar beneden bijstellen.
- 40

- 45 Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen van D66 over de te vroege oplevering. Hij vraagt zich af hoe zorgvuldig de gemeente is omgegaan met de oplevering en welke keuringen bij oplevering hebben plaatsgevonden. Is er bijvoorbeeld ook een akoestische keuring uitgevoerd? Zo ja, wat is er op dat moment aan het licht gekomen? En zo nee, waarom niet? Er blijkt ten opzichte van het bestek een afwijking te zitten in de geluidsoverdracht tussen beide zalen. De aannemer dient aan het bestek gehouden te worden. Een bestek is immers een dwingende afspraak. Spreker vraagt of de aannemer verplicht was om conform het bestek de zalen met de daarin beschreven geluidsoverdracht op te leveren en of de aannemer de gelegenheid krijgt om de zaak aan te passen. Met andere woorden: horen deze werkzaamheden bij de opleverpunten?
- 50

- Er is sprake van een convenant tussen muziekpodia om de geluidsbelasting verder in te perken tot 103 dB, terwijl er conform het bestek is gewerkt aan een geluidsniveau van 105 dB, wat resulteert in een overschrijding van 2 tot 4 dB. Spreker vraagt welk deel van de genoemde 300.000 euro direct is toe te rekenen aan het reduceren van het geluidsniveau. Ook wil hij weten of het college ook vindt dat TivoliVredenburg als convenantpartner zelf moet investeren in de afgesproken geluidsreductie.
- 55 In de raadsbrief staat dat de gemeente het incidentele exploitatietekort over 2014 en 2015 van 1 miljoen euro gaat dekken. Spreker vraagt of de wethouder voornemens is om een deel van de
- 60

kosten dan wel de inkomstenderving te verhalen als zou blijken dat de aannemer verantwoordelijk is. Hij vraagt hoe hoog de kosten zijn voor de aanpassingen die te maken hebben met de geluidsreductie. Hij vraagt of de wethouder ook vindt dat TivoliVredenburg daarvoor verantwoordelijk is en dat de gemeente daaraan geen bijdrage moet leveren.

De heer Van Corler (GroenLinks) gaat in op het gebouw en zijn collega, de heer De Vries, op de exploitatie. Allereerst wil spreker graag weten hoe het staat met de werkzaamheden in verband met de geluidsreductie. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA met betrekking tot juridische stappen. Hij vindt het niet logisch om de vervolgschade bij TivoliVredenburg te laten landen. GroenLinks heeft eerder al gevraagd of het zoeken naar sponsoring voor het gebouw in zijn geheel bij TivoliVredenburg wordt neergelegd. GroenLinks zou het logisch vinden om de extra kosten van 2,8 miljoen euro te verdisconteren in de huur. TivoliVredenburg vond zelf dat het gebouw te vroeg in gebruik genomen moest worden. Spreker vraagt of dat alleen te maken had met het geluidsslek of dat er ook andere problemen opgelost moesten worden. Hij wil ook weten welke afspraken daarover met TivoliVredenburg zijn gemaakt.

De heer De Vries (GroenLinks) brengt in herinnering dat destijds afgesproken is dat TivoliVredenburg de tijd zou krijgen om zich te ontwikkelen en wil die afspraak ook gestand doen. GroenLinks is desondanks blij met de subsidiebeschikking, omdat daarmee de druk op de organisatie hoog gehouden wordt. Anderzijds is het niet de bedoeling om de organisatie failliet te laten gaan. GroenLinks is ook blij dat er aangedrongen wordt op het binnenhalen van kennis en ervaring op het gebied van ondernemerschap. De heer Van Corler heeft al een vraag gesteld over sponsorwerving. Er wordt een afdeling Sponsorwerving en Relatiebeheer opgericht. Dat lijkt op zich logisch, maar het lijkt GroenLinks niet fair om de nog resterende sponsoring van het gebouw (5,1 miljoen euro) op te tellen bij de opgave die TivoliVredenburg al heeft.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt waarom de heer De Vries dat niet fair zou vinden. Het is een doelstelling waaraan gewerkt moet worden.

De heer De Vries (GroenLinks) is er niet voor om die doelstelling weg te nemen, maar de raad heeft steeds gezegd dat een deel van de gevraagde extra investeringen in het gebouw gedekt zou moeten worden door sponsoring. Van het totale bedrag van 9 miljoen euro staat nog 5,1 miljoen euro open. Het lijkt GroenLinks niet fair om die opdracht bij de organisatie TivoliVredenburg te leggen, want die opdracht had al gerealiseerd moeten zijn toen het gebouw in gebruik genomen werd.

De heer Van Schie (VVD) vraagt waar die opdracht dan wel zou moeten landen volgens GroenLinks.

De heer De Vries (GroenLinks) hoort graag de mening van het college daarover omdat het gaat over een opdracht uit het verleden die nog openstaat.

De heer Van Schie (VVD) heeft goed geluisterd naar het betoog van mevrouw Knip. Hij kan zich daar goed in vinden omdat zij juist zegt dat de organisatie bij uitstek in staat is om de contacten met de betrokken marktpartijen en doelgroepen te leggen. Hij kan zich niet voorstellen dat er ambtenaren ingezet worden voor sponsorwerving. Hij zou het niet charmant vinden als de heer De Vries de bal bij het college legt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) kan zich goed vinden in dat laatste. Hij vraagt of de heer De Vries de sponsoring van de zitplaatsen ook wil schrappen.

De heer De Vries (GroenLinks) antwoordt dat zijn opmerking alleen betrekking heeft op de resterende opdracht van 5,1 miljoen euro. Hij is het wel eens met de heer Van Schie dat deze opdracht uitgevoerd moet worden door TivoliVredenburg, maar het lijkt hem niet verstandig om deze opgave op te tellen bij de forse opgave die TivoliVredenburg al heeft. Hij hoort graag hoe het college daarover denkt.

De raad heeft er eerder op aangedrongen om een 15%-norm voor programmering van klassieke muziek op te nemen. Achteraf gezien lijkt het GroenLinks toch slimmer om dat om te zetten in een absoluut aantal. Als er meer geprogrammeerd zou worden in een ander genre, dan zou dat tot gevolg hebben dat er ook meer klassieke muziek geprogrammeerd moet worden. Spreker wil graag horen wat het college daarvan vindt.

De heer Van Schie (VVD) constateert dat de heer De Vries de bal wederom bij het college legt. Hij vraagt of hij zelf nagedacht heeft over een alternatief voor de percentageregeling.

5 **De heer De Vries** (GroenLinks) heeft al de suggestie gedaan om naar absolute aantallen te kijken, bijvoorbeeld een minimaal aantal klassieke concerten.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wijst erop dat de programmering in het algemeen moet bijdragen aan een winstgevende exploitatie.

10 **De heer De Vries** (GroenLinks) vindt dat niet de enige toetssteen. Er moeten niet alleen bezoekers op afkomen, ook de artistieke waarde is voor GroenLinks van belang. TivoliVredenburg zou een brede programmering moeten neerzetten om nationaal en zelfs internationaal iets te betekenen.

15 **De heer Van Schie** (VVD) heeft gelezen in de rapportage dat TivoliVredenburg zich juist goed kan vinden in die 15%. Hij is het wel eens met de heer De Vries dat het percentage niet te strikt gehanteerd moet worden en dat TivoliVredenburg wel enige bewegingsvrijheid moet krijgen, temeer omdat bij cross-over de grens tussen de genres niet altijd duidelijk is. Hij zou deze vraag dus niet alleen bij het college willen neerleggen, maar ook aan TivoliVredenburg willen vragen of die zich kan vinden in de kaders van de gemeente. Spreker vindt dat de politiek het pas weer moet bespreken als
20 TivoliVredenburg er problemen mee heeft.

De heer De Vries (GroenLinks) hoort in de opmerkingen van de heer Van Schie een extra argument om het percentage los te laten, namelijk cross-overprogrammering, terwijl dat nu juist kansen biedt. Het is ook niet meer van deze tijd om genres strikt van elkaar te scheiden.
25 In de raad, maar ook in de media, worden allerlei suggesties gedaan om tot verbetering van de exploitatie te komen. Spreker vraagt of het college daar welwillend naar kijkt.

De heer Schipper (SP) vindt het instrument interpellatiedebat onhandig. Dat bleek ook op 30 oktober 2014 weer, want de informatie die toen beschikbaar was, leverde zo veel inhoudelijke en politieke vragen op dat de wethouder toen slechts een 'vloertje' kon leggen voor verder debat. Dat gebeurt vandaag en spreker hoopt dat de wethouder vandaag wel alle vragen kan beantwoorden. In de evaluatie over de opening van TivoliVredenburg was sprake van afspraken ten tijde van de sleuteloverdracht op 12 december 2013 met betrekking tot het oplossen en de kosten van het geluidstek. De SP heeft geen antwoord gekregen op de vraag welke afspraken daarover gemaakt zijn,
35 wie aan de lat staat voor de kosten en waarom die afspraken niet gedeeld zijn met de raad. Ten tweede zitten er flinke verschillen tussen de kostenbedragen in de raadsbrief en de tussenrapportage van TivoliVredenburg, respectievelijk 6,5 miljoen en 2,9 miljoen euro. Ten tweede rijmen de horecacijsers in de tabellen van de tussenrapportage niet met de inhoudelijke toelichting. De horeca levert niet genoeg op in 2014, maar de prognose overtreft de begroting. Bovendien staan incidentele en structurele kosten door elkaar. De SP is er niet van overtuigd dat de zaak onder controle is.
40

De heer Van Schie (VVD) heeft ook naar al die cijfers zitten kijken en komt tot de volgende analyse. De horecaomzet is wel goed, maar de kosten van de exploitatie zijn hoger dan geprognosticeerd. Hij vindt het te ver gaan om in een debat hier zo diep op de inhoud van de exploitatie in te gaan terwijl er
45 nog maar beperkte ervaringscijfers bekend zijn. Hij pleit voor iets meer tijd alvorens de exploitatie te beoordelen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) voelt mee met de SP. Hij vraagt of de heer Schipper behoefte heeft aan een aangepast exploitatieoverzicht, een meerjarenplanning. Hij zou dat zelf ook prettig vinden.
50

De heer Schipper (SP) is wel bereid om het meer tijd te geven, maar hij is niet gerustgesteld door de cijfers en de bijbehorende tekst. Voor hem is de cruciale vraag of de zaak onder controle is. Hij noemt de verbazing van diverse partijen over het feit dat de gemeente aan de lat staat voor de tekorten en overschrijdingen opmerkelijk, want het is niets nieuws. Vanaf 2006 heeft de SP bij diverse gelegenheden in deze zaal erop gewezen dat de gemeente met dit project haar kop in de strop steekt. De SP vindt het dan ook een verademing en heel verstandig dat dit college niet meteen extra subsidie goedkeurt, maar eerst wil streven naar verbeteringen in de exploitatie. Volgens de SP ligt de oplossing niet aan de kosten-, maar aan de opbrengstenkant. In de exploitatiebegroting uit eerdere jaren werd
60 altijd hoog opgegeven over de kansen van het gebouw, maar daarvan ziet de SP onvoldoende terug.

Spreker pleit ervoor om een expert aan te trekken voor de commerciële exploitatie. Hij vraagt om een reactie van de wethouder daarop.

Hij is ook benieuwd naar de reactie van het college op de opmerking van de directie van TivoliVredenburg dat het gebouw te vroeg is opgeleverd. Hij kan zich herinneren dat de raad aangedrongen heeft op opening aan het begin van de zomer. De SP houdt er serieus rekening mee dat er serieus bijbetaald moet worden, en dan niet alleen in 2015, als rechtstreeks gevolg van de rare afspraken die gemaakt zijn over de huur en de exploitatie van het Muziekpaleis. Mevrouw Haage sprak over de gemeenten als pinautomaat. De SP accepteert de gevolgen van de domme afspraken knarsetandend. De SP heeft de pinautomaat niet neergezet. De SP kijkt uit naar het rapport van de Rekenkamer.

De heer Van Waveren (CDA) weet dat als het aan de SP gelegen had, TivoliVredenburg er niet was geweest. Daarover kunnen partijen verschil van inzicht hebben, maar de heer Schipper gaat wat het CDA betreft te gemakkelijk akkoord met de oude afspraken en de consequenties daarvan, terwijl een aantal fracties in een motie tijdens het interpellatiedebat het college heeft opgedragen om niet meteen akkoord te gaan met de extra subsidie. De SP was daar toen niet voor. Spreker pleit ervoor dat de SP als coalitiepartij haar verantwoordelijkheid neemt en actief stuurt op een niet verder oplopend tekort.

De heer Schipper (SP) antwoordt dat de heer Oldenburg op 30 oktober 2014 twitterde dat alle fracties behalve de SP boter op het hoofd hebben. De raad heeft in meerderheid ingestemd met de volgende afspraken. De eerste tien jaar worden huurverhogingen die niet in de exploitatie kunnen worden opgevangen, gecompenseerd door de gemeente. Tekorten op de programmering van klassieke muziek worden deels opgevangen en tekorten op de exploitatie worden opgevangen met extra subsidie. Spreker sluit niet uit dat de gemeente als gevolg van die domme afspraken bij de voorjaarsnota alsnog aan de lat staat.

Mevrouw Van Esch (Partij voor de Dieren) sluit zich aan bij de woorden van de SP. Toen dit besluit werd genomen, zat de Partij voor de Dieren nog niet in de raad, maar de Partij voor de Dieren had zeker niet voor dit megaproject gekozen. De Partij voor de Dieren vindt een subsidiebedrag van 8 miljoen euro absurd, laat staan nog meer. De Partij voor de Dieren is blij dat het college zich nu terughoudend opstelt ten aanzien van de gevraagde extra subsidie van 2,5 miljoen euro. De Partij voor de Dieren vreest echter net als de PvdA dat het bedrag alsnog wel gegeven zal worden en dat kleinschalige kunst- en cultuurprojecten daaronder zullen gaan lijden.

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) is blij nu ook een gevoel van urgentie te proeven bij een aantal andere fracties. De ChristenUnie sluit zich vooral aan bij de SP. Ook de ChristenUnie wil graag van de wethouder horen hoe hij denkt dit project onder controle te krijgen.

De ChristenUnie voelt zich geroepen om een aantal suggesties te doen omdat het project afstevent op een structureel tekort. Spreekster vindt het naïef om te wachten met dit debat tot de voorjaarsnota. Tijdens het interpellatiedebat heeft de ChristenUnie al gerept over echt creatieve oplossingen. Het idee om vrijwilligers in te zetten vindt spreekster niet bepaald een originele oplossing. Bovendien maakt de ChristenUnie zich zorgen over het hoge ziekteverzuim van het personeel. Spreekster vraagt of de wethouder het zoeken naar vrijwilligers als een realistische taakstelling ziet. De ChristenUnie zoekt de oplossing in de bedrijfsvoering van TivoliVredenburg. Spreekster vond de analyse van het CDA over de toegangsprijzen heel interessant, maar zij zou de heer Van Waveren willen vragen om in een eventueel vervolgonderzoek ook mee te nemen hoeveel subsidie culturele instellingen in andere steden krijgen. Met het subsidiebedrag dat nu naar TivoliVredenburg gaat, zou de ChristenUnie de toegang tot TivoliVredenburg willen waarborgen voor alle inwoners van Utrecht. Spreekster zou het spijtig vinden als half Utrecht buitengesloten wordt omdat de toegang te duur is.

De heer Van Waveren (CDA) is niet van plan om vervolgonderzoek te gaan doen. Hij heeft slechts een constatering gedaan en hij denkt ook niet dat een kleine prijsverhoging direct desastreuze gevolgen heeft. Hij heeft vooral een oproep willen doen om kritisch te zijn en te vergelijken met vergelijkbare theaters. Hij hoopt dat de ChristenUnie zijn oproep steunt.

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) steunt die oproep van harte. Zij onderstreept dat de ChristenUnie de oplossing niet zoekt in het verhogen van de toegangsprijzen, maar door middel van subsidie TivoliVredenburg toegankelijk wil houden voor zo veel mogelijk mensen uit de stad.

Tot sluit spreekster zich ook aan bij de opmerkingen van de SP in het AD van vanmorgen. De heer Schipper gaf aan dat hij mogelijkheden ziet voor meer verhuur van TivoliVredenburg, maar de

ChristenUnie heeft eerder al gezegd het een optie vinden als TivoliVredenburg een dagdeel dicht zou gaan om de kosten te beperken.

5 **De heer Menke** (Student en Starter) geeft zijn complimenten voor het inhoudelijke deel van TivoliVredenburg. Helaas gaat de logistieke kant minder goed. De opdracht aan de stichting is overduidelijk; er is meer ondernemerschap nodig en de logistieke en bedrijfsprocessen moeten gestroomlijnd worden. Spreker is benieuwd of alle extra kosten in verband met het gebouw nu duidelijk zijn. Er is bijvoorbeeld nog steeds geen grootschalige brandoefening gehouden. De vloeren zijn spekglad; er gaan veel mensen onderuit. Hij is bang dat deze zaken nog kosten met zich mee gaan brengen. 10 TivoliVredenburg denkt de exploitatie positief te kunnen beïnvloeden met extra gebruiksinvesteringen. De aanvraag voor verruiming van het krediet met 1,25 miljoen euro is echter afgewezen. Spreker vraagt waarom dat afgewezen is.

15 **De heer Van Schie** (VVD) sluit zich aan bij de complimenten van de heer Menke voor de goede programmering. Het gaat echter nog niet goed met TivoliVredenburg. Zijn analyse is dat het gebouw misschien te vroeg opgeleverd is, maar de organisatie wellicht te laat. De VVD is tevreden over de huidige koers van het college. Spreker is echter bang dat de huidige subsidiebeschikking niet voldoende zal zijn tot de voorjaarsnota, maar hij denkt dat het normaal is dat een belangrijk deel van 20 de invulling van de opgave bij TivoliVredenburg als organisatie terechtkomt. Hij ziet in de praktijk verbeteringen en hij hoopt dat de organisatie van TivoliVredenburg erin slaagt om stappen te maken, zodat Utrecht met veel vertrouwen kan bouwen aan muziek in de stad.

25 **De voorzitter** geeft het woord aan wethouder Everhardt voor een reactie op de vragen en opmerkingen.

Wethouder Everhardt wil niet al zijn woorden uit het laatste debat herhalen, maar TivoliVredenburg oogst veel waardering en is een enorme toegevoegde waarde voor de stad. De organisatie werkt er met hart en ziel aan en wil alle kansen pakken. Het college wil er nadrukkelijk sturing aan geven. Dat staat ook in de brief. Wethouder Everhardt is verantwoordelijk voor het gebouw. Bouwkundig gezien is de oplevering volgens afspraak gegaan, inclusief de gebruikelijke opleverpunten. Het college heeft ervoor gekozen om het eerste half jaar geen huur in rekening te brengen, zodat de organisatie de kans heeft gekregen om zich in het gebouw in te werken. Er is gedurende die periode een aantal 35 technische punten naar voren gekomen die geleid hebben tot een eenmalige extra investering van 2,8 miljoen euro. De gemeente is eigenaar van het gebouw en dus verantwoordelijk voor een goed functioneren. Investerings worden in principe terugverdiend met de huur.

Dat neemt niet weg dat het vervelend is dat het geluidstek er nog steeds is. Uiteraard zal de gemeente juridische stappen nemen als dat mogelijk is. Alle partijen hebben eendrachtig gezocht naar technische oplossing in dit complexe gebouw. De kosten maar ook de schade zijn in beeld gebracht. 40 De heer Bos ging in op het aantal decibel. In de opgave voor het bouwteam was sprake van 105 dB, maar in de tussentijd is op landelijk niveau besloten dat het geluid gedempt moet worden tot 103 dB, waardoor het geluidstek in feite met 2 dB afneemt. Dat is een positieve ontwikkeling voor het vinden van een definitieve oplossing. Daarnaast wordt een veerconstructie aangebracht om de geluidsoverdracht te verminderen. De heer Bos leek te vinden dat TivoliVredenburg zelf 45 verantwoordelijk is voor de oplossing van dit probleem.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat in de commissiebrief gesproken wordt over een convenant tussen diverse poppodia, maar dat dat iets anders is dan een harde afspraak in een bestek. De aannemer moet zich aan dat bestek houden. Als er bij de oplevering punten niet in orde 50 zijn, dan moet de aannemer de ruimte krijgen om die alsnog te verbeteren. In dat verband heeft spreker gevraagd of de aannemer in dit geval ook die ruimte krijgt.

De heer Van Corler (GroenLinks) begrijpt dat het convenant in dit geval goed uitkomt. Hij vraagt aan de wethouder of dit als deel van de oplossing wordt gezien of dat de inzet blijft om tot 105 dB te komen. 55

Wethouder Everhardt antwoordt dat de afspraak is dat er tot 105 dB geluid geproduceerd moet kunnen worden en dat dat ook het streven is. Het convenant geeft echter tamelijk dwingend aan om dat niet meer te doen. Het college zoekt uit wie juridisch aansprakelijk is. De aannemer is 60 verantwoordelijk voor de uitvoering, maar het bouwteam is verantwoordelijk voor de technische

beoordeling. De keuze voor een bouwteam en een aannemer voor de uitvoering maakt de aansprakelijkheid ingewikkeld. Het wordt uitgezocht en de wethouder zal erop terugkomen.

5 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) concludeert dat de aannemer niet in de gelegenheid is gesteld om aan het juiste geluidsniveau te werken.

10 **De heer Van Corler** (GroenLinks) weet dat de zaak rond het geluid al een tijd loopt. Hij neemt aan dat er inmiddels maatregelen genomen zijn. Hij vraagt of de commissie daarover geïnformeerd kan worden, desnoods vertrouwelijk.

15 **Wethouder Everhardt** antwoordt dat alle energie zich eerst gericht heeft op de technische oplossing alvorens aandacht te besteden aan mogelijke juridische gevolgen. De wethouder trekt geen conclusies zolang het niet gedegen onderzocht is. Hij is bereid om informatie over volgende stappen vertrouwelijk met de commissie te delen zodra die er is.

20 **Mevrouw Haage** (PvdA) is blij met het antwoord. Zij wil nog graag weten of er sinds september 2014 nog nieuwe problemen bij gekomen zijn. Ten tweede wil zij graag weten of de keuze voor een bouwteam een manier van aanbesteden is die op meer plekken toegepast wordt, bijvoorbeeld bij de Jaarbeurspleingarage.

25 **Wethouder Everhardt** antwoordt dat er verschillende manieren van aanbesteden zijn. Ook voor de Jaarbeurspleingarage is een bepaalde methode gekozen. Een van de vormen is een bouwteam. In dit geval heeft de gemeente het bouwproces dichtbij gehouden, maar ook gebruikgemaakt van kennis en kunde van buitenaf en ook die partijen kunnen eventueel aansprakelijk worden gesteld. Dat moet allemaal nog uitgezocht worden. Er ligt dus nog een opgave tussen beide zalen en bovendien wil de wethouder de resultaten van de metingen weten als de veren zijn aangebracht. Het eerste half jaar is dus eigenlijk een oefenperiode geweest. Wellicht is het gebouw wat te vroeg opgeleverd, maar de stad was eraan toe.

30 De wethouder vervolgt zijn beantwoording met de sponsoring. De suggestie van de PvdA om meer festivals binnen te halen, is gehoord. Het gebouw zelf is vandaag genomineerd voor een EU-prijs voor beste vernieuwende architectuur. Het college heeft er zeker nog vertrouwen in dat er nog sponsorgelden kunnen worden binnengehaald. TivoliVredenburg heeft daartoe een inspanningsverplichting, maar het college zit erbovenop.

35 **De heer De Vries** (GroenLinks) vindt het logisch dat TivoliVredenburg een inspanningsverplichting heeft, maar zijn vraag was nu juist of ook de resultaatverplichting voor die 5,1 miljoen euro bij TivoliVredenburg ligt.

40 **Wethouder Everhardt** spreekt over een inspanningsverplichting. In het weerstandsvermogen is een bedrag opgenomen voor het geval dat het bedrag onverhoopt niet gehaald wordt. De sponsorgelden voor de organisatie lopen wel goed, maar de inzet moet wel goed ondersteund worden door de gemeente.

45 Tot slot gaat hij in op de gladde vloer. Bij de aanleg is juist gekeken naar de mate van stroefheid als er bier gemorst wordt. De vloer is met de best mogelijke kennis gekozen. Het is een punt van aandacht.

De heer Fokke (D66) concludeert dat het mes aan twee kanten snijdt. Als de bar goed draait, dan wordt de vloer zo plakkerig dat er niemand onderuit gaat.

50 **De heer Menke** (Student en Starter) vraagt of er uiteindelijk nog aanpassingen nodig zijn en of daar kosten mee gemoeid zijn.

Wethouder Everhardt antwoordt dat de 2,8 miljoen euro voldoende is om het gebouw goed te laten functioneren. De toekomst zal uitwijzen of er nog extra kosten gemaakt zullen moeten worden.

55 **De heer Van Corler** (GroenLinks) mist in de beantwoording een reactie op de opmerking dat het gebouw te vroeg is opgeleverd.

60 **Wethouder Everhardt** heeft al aangegeven dat er in bouwkundig opzicht geen sprake was van een te vroege oplevering, ook al waren er punten die nazorg verdienden. Al die punten zijn voor rekening van Heijmans verholpen. Daarnaast is gedurende een half jaar geoefend zonder dat er huur in rekening is

gebracht. Daar is nog een aantal aanpassingen uit voortgekomen, maar dat betekent niet dat het gebouw te vroeg opgeleverd is.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wijst erop dat in de brief staat dat conform het bestek moest worden opgeleverd. Er is echter een geluidstek geconstateerd dat niet conform het bestek is. Spreker vraagt waarom Heijmans dat niet opgelost heeft.

Wethouder Everhardt komt weer terug op wat hij eerder gezegd heeft over het juridische uitzoekwerk. Hij komt erop terug.

De voorzitter concludeert dat de wethouder heeft toegezegd dat de juridische aansprakelijkheid voor het geluidswerk wordt nagegaan en dat de raad daarover geïnformeerd zal worden. Hij sluit de beantwoording van wethouder Everhardt af en geeft het woord aan wethouder Jongerius.

Wethouder Jongerius is enthousiast over het prachtige pand en de programmering van TivoliVredenburg. Er zijn inmiddels al meer dan 200.000 bezoekers meer geteld dan verwacht. Dat is niet alleen belangrijk voor TivoliVredenburg zelf, maar ook voor de horeca en de hotels in de stad. Er is een aantal vragen gesteld over de exploitatie, maar er is ook een aantal suggesties gedaan. Alle suggesties worden meegenomen. De gemiddelde opbrengst per klant is inmiddels ook al gestegen. De opbrengst van het entreebewijs gaat naar de artiesten. Ook de suggesties over bewegwijzering in de stad worden meegenomen.

De heer Van Waveren (CDA) heeft de suggestie gedaan om te kijken naar de mogelijkheid van een toeslag op het entreebewijs of een vorm van lidmaatschap, zoals Paradiso doet. Als de opbrengst van het entreebewijs naar de artiesten gaat, vraagt hij zich af waarom er in verschillende steden verschillende prijzen worden gehanteerd. Hij roept het college op om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

Wethouder Jongerius antwoordt dat het college actief stuur. Maandelijks en per kwartaal vinden gesprekken plaats en alle suggesties worden meegenomen. Zij laat de eventuele uitvoering over aan de organisatie zelf. Zij vindt het belangrijker dat de gemiddelde omzet per bezoeker omhoog gaat. TivoliVredenburg is ook bezig met zakelijke verhuur, onder andere aan de universiteit. Bovendien laat TivoliVredenburg zich ook informeren door bedrijven als de Efteling. De gemeente stuurt op verbetering van de bedrijfsvoering. In de brief van 28 oktober 2014 heeft het college TivoliVredenburg een huiswerkopdracht meegegeven als voorwaarde voor extra subsidie. In de meerjarenbegroting heeft TivoliVredenburg zelf een hogere taakstelling voor 2016 opgenomen.

Op de vraag of het pand in het geheel goed gebruikt wordt, antwoordt zij dat de ruimte aan de kant van de markt commercieel verhuurd zal worden. De kassa zal verplaatst worden naar een beter zichtbare plek en zal worden aangepast, zodat ook de rijen zullen verdwijnen. De wethouder benadrukt nogmaals dat alle suggesties worden meegenomen en dat de raad geïnformeerd zal worden over de verbeteringen.

De evaluatie zou eind 2016 plaatsvinden, maar die is naar voren gehaald. Begin 2016 zal een uitvoerige evaluatie plaatsvinden door een onafhankelijk team van experts. De raad wordt nog op de hoogte gebracht van het evaluatietraject, dat gelijkloopt aan de periode Cultuurnota. De Rekenkamer zal een onderzoek doen, waarbij onder andere een benchmark gedaan zal worden met vergelijkbare organisaties.

De wethouder verwacht wel wat dat de gemeente nog een extra bijdrage zal moeten doen uit de begroting van 2015, maar zij benadrukt dat dit niet ten koste zal gaan van de kleine cultuurorganisaties. Dat staat ook al in de brief van 28 oktober 2014.

In antwoord op de suggestie dat extra evenementen aangetrokken zouden moeten worden, wijst de wethouder erop dat meer evenementen ook extra kosten met zich meebrengen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt het mooi dat een eventuele extra bijdrage van de gemeenten niet ten koste van de kleinere cultuurorganisaties. Hij vraagt of de wethouder overweegt om het wel ten koste te laten gaan van het cultuurbudget voor Leidsche Rijn.

Wethouder Jongerius antwoordt dat bij de voorjaarsnota 2015 gekeken zal worden naar Leidsche Rijn en TivoliVredenburg. Zij kan er nu nog niets over zeggen. De kredietverruiming is afgewezen op basis van onvoldoende onderbouwing.

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) heeft nog gevraagd naar de taakstelling ten aanzien van personeel.

Wethouder Jongerius heeft begrepen dat de ChristenUnie vrijwilligers zou willen inzetten en het ziekteverzuim wil terugdringen.

5

Mevrouw Uringa (ChristenUnie) wijst erop dat TivoliVredenburg zelf de suggestie heeft gedaan om vrijwilligers in te zetten. Zij is benieuwd hoe zich dat verhoudt tot de taakstelling om de beheerlasten voor personeel naar beneden te krijgen. Uit de voortgangsrapportage (pagina 15) blijkt dat er veel ziekteverzuim is en dat er ook sprake is van andere zorgen met betrekking tot het personeel.

10

Wethouder Jongerius antwoordt dat de personeelsproblematiek een van de onderwerpen is die besproken worden. Het is aan de organisatie zelf om dat goed te organiseren. Het college gaat niet op de stoel van de bestuurders te zitten. De wethouder weet wel dat er 150 nieuwe personeelsleden zijn aangetrokken sinds de opening. De organisatie moet zich nog zetten en het college wil de organisatie die tijd gunnen, ook al wil dat niet zeggen dat er niet op gestuurd wordt.

15

De heer De Vries (GroenLinks) heeft voorgesteld om het percentage programmering klassieke muziek om te zetten in een absoluut aantal voorstellingen.

20

Wethouder Jongerius vindt het een mooie suggestie en zal dat meenemen in de overwegingen.

De voorzitter bedankt de aanwezigen en de toehoorders voor hun inbreng en belangstelling. Hij sluit de vergadering om 17.15 uur.

Toezeggingen commissie Stad en Ruimte 4 december 2014 (middag)

5 Wethouder Everhardt

De wethouder zegt toe, de juridische aansprakelijkheid voor het geluidslek na te gaan en hierover de raad te informeren.